

ΙΧΝΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ.

(Συέχεια, βε Τεύχος Α΄.)

§ 2. Φρίττω ἀναλογιζόμενος τὴν ἀμνηχίαν τῶν πρώτων ἀνθρώπων· διότι ὡς ἀλάστορες ὑπὸ θεομηρίας, ἢ Ἐρινύων ἐλαυνόμενοι, οὐδ' αὖτις εὗρισκον ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν, ἐκινδύνειον δὲ παντοιοτρόπως κατὰ πᾶν βῆμα. Χεῖμαρξβι καὶ ποταμοὶ βραχδαῖοι ἀπὸ τὰ σύδενδρα ὄρη καὶ βυτιά καταφερόμενοι διὰ τοὺς πάντοτε πηλόντας καὶ ἀατακαύστως συμπιλομένους αὐτόθι ἀτμούς ἐββον διὰ τῶν αὐλώνων, ἐπλημύρουν δὲ πολ' λαχοῦ εἰς τὰς πεδιάδας, ὥστε τὸ ἔδαφος ἦτο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πλαδαρόν. ἢ καὶ παντελῶς πληῶδες ἐνίωτε καὶ ἄδακτον· ἀλλὰ καὶ τὸ ψῦχος ἐπεκράτει ἐν γένει δριμύτατον. Ὅτε δὲ ἐπερίσσειον ὅπως οὖν τοῦ θέρους οἱ καύσωνες, πλῆθος φυτῶν καὶ ζῶων ἐστειβασμένων ἀνέδιδεν ὀλεθρίας ἀναθυμιάσεις. Τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἐφίρον ποτε, κατὰ τοὺς ποιητάς, διάφορα πλουτώνεια ἄντρα, μάλιστα δὲ πάντων τὸ χάσμα τοῦ ἄβου, ὃ φεβρός τοῦ Ἀχέροντος γείτων, ὃ κατὰ σκίος ἐκεῖνος τῇ Καμπανίας Ἀορνος κόλπος (1). Ἀποριῶγουσι δὲ καὶ

ἐρ' ἡμῶν οἱ περιηγηταὶ τὴν φαρμακεῖαν τῆς νήσου Ἰάβας κοιλιάδα (Γρεβιουπάς). Ἐπειδὴ οὕτε ζῶον χερταῖον τελευτᾷ νὰ πληριάσῃ, οὕτε πτητὸν νὰ διαβῇ ἐκείθεν, χωρὶς νὰ πέσῃ παρευῆς νεκρὸν ἀπὸ τὴν ναυτίαν καὶ τὸν σκοτόδινον. Τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὸ παρὰ τὴν Νεάπολιν σπήλαιον· διότι καὶ ἐκεῖ ὁμοίως ἐκπνέουσιν ἐλεεινῶς πάντα τὰ χαμηλὰ ζῶα, ἅμα προχωρήσωσιν εἰς τὰ ἐνδότερα.

Μόνον τὸ πῦρ ἐδύνατο κατ' ὀλίγον νὰ μετριάσῃ τὰ δεινὰ ζωῆς τοσοῦτον ἐδυνήσῃ καὶ ἀθλίαις, κατακαῖον μὲν ἐκ διαλειμμάτων τὰ πυκνὰ καὶ ἀπέραντα δάση, καθαρίζον δὲ τὴν ἀτμοσφαῖραν καὶ ἀποσοβοῦν τὰ θηρία, ἐκτός πολυαριθμῶν ἄλλων ὠφελειῶν.

Ὅσον τὸ στοιχεῖον τοῦτο ὑπάρχει ἀαχαῖον εἰς ὅλην τὴν φύσιν, πολὺ δὲ μᾶλλον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς καταγωγῆς του· ἐπειδὴ πρῶτον αὐτὸ ἐπὶ τῆς κοσμογονίας ἐφάνη ὡς βάσις πάντων τῶν ἄλλων κτισμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ κἀνὲν ἄλλο δὲν ἐπλήθυνεν, οὐ· ἐσκόρπισε παντοῦ ὅσον αὐτὸ ὁ Δημιουργός. Ἐπειδὴ ὡς καμίνος μὲν κοίει τὴν ἡμέραν τοῦ ἡλίου ὁ δίσκος, φέγγουσι δὲ τὴν νύκτα εἰς ἀπώτατα ἀποστήματα οἱ ἀστέρες· ἐκ τούτων δὲ ἡ ἀργυρώματος σελήνη καταβαίνει ὑπὸ συμπαιδείας καὶ πλεσιέστερον διὰ νὰ φωτίξῃ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, τὴν ἐποῖαν ἐκληρώθη ἀνέκαθεν νὰ δευροφῇ. Ἀλλὰ τὸ φῶς ἀποσπλῆθει ὁμοίως καὶ καθ' ὅλην σχεδὸν τοῦ ὠκεανοῦ τὴν ἐπιφάνειαν· διότι τὰ κύματα, αἱ ὕφαλοι, αἱ βραχίαι, ἢ παριγιαλίτις ἄμμος φωσφορίζουσι διαφερόντως εἰς τὰ θερμὰ κλίματα· ἢ δὲ πρῶρα καὶ τρώπικς τῶν πλοῖ-

(1) Στραβ. Γεωγρ.
Τομ. Α΄.